

ДЕТСКА ГРАДИНА „ СЛАВЕЙЧЕ „
с.ХАЙРЕДИН, общ.ХАЙРЕДИН, обл.ВРАЦА
✉ ул. „ ХРИСТО БОТЕВ ” № 71, ☎ 09166 / 22-78, ☎ 0879804860,
e-mail : odz_hajredin@abv.bg
www.dg-slaveichehayredin.com

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Заличени обстоятелства
по чл.2 от ЗЗЛД

Силвия Крумова
Директор на ДГ „Славейче”

ПЛАН-ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ ДЕТСКА ГРАДИНА „Славейче“

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета с Решение на Педагогически съвет на проведено заседание на дата 15.09.2022 г.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на детската градина на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020).

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

В Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013 – 2020) преждевременното напускане е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Преждевременното напускане на образователната система води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни.
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност.
3. Координираните мерки на всички нива.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма е разработена в съответствие с целите, залегнали в европейски и национални политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне програма на ДГ “Славейче“ за превенция на ранното напускане на образователната система са рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие.

Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на деца от детската градина

- ✓ Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите.
- ✓ Липса на ефективни санкции за родителите.
- ✓ Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица.
- ✓ Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от детска градина.
- ✓ Липса на достатъчно финансови възможности в институцията за подкрепа на застрашени от отпадане деца по социални причини.
- ✓ Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.

ЦЕЛ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА:

Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на децата като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване, изпълнение на политика за повишаване на обхвата в образователната система при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между различните равнища на управление.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
5. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина

ПРИНЦИПИ НА ПРЕВЕНЦИЯТА ЗА РАННО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО:

- **всеобхватност на дейностите** – реализиране на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес
- **публичност и прозрачност** на цялостната политика -чрез интернет страницата на ДГ и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;
- **обратна връзка** с институции, родители, учители;
- **приемственост** – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.
- **Идентифициране на рисковите фактори** – доклад анализи на педагогическите специалисти

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ ДЕТСКА ГРАДИНА:

Причините за преждевременното напускане на ДГ могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Икономически причини
2. Социални причини
3. Образователни причини
4. Етнокултурни причини
5. Институционални причини
6. Причини, свързани със здравния статус

1. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е дялът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие, налагането на строги наказания.

3. Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

4. Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна

мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

5. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и институционално.

6. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Постигането на оперативните цели на стратегията се осъществява чрез:

Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст.

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Мерки за превенция на преждевременно напускане на детската градина.

1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда- климат, атмосфера на взаимоотношения, управление.

Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете, както и с подобряване на взаимодействието в образователната институция.

1.2. Повишаване на качеството на образование като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и предотвратяване на преждевременното напускане детската градина. В това отношение следва да се постави акцент върху:

- оценяване, установяващо резултати и осигуряващо обратна връзка, за поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, както и мониторинг на качеството на образователния процес;
- прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето като партньор в образователния процес;
- задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на образователната институция;
- развиване и популяризиране на нови форми на взаимодействие;
- формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.

1.3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата от уязвими етнически общности.

За целта е необходимо да се реализират политики за преодоляване на обособяването по етническа принадлежност на децата в групи и ориентиране на обучението към работа в мултикултурна група, като същевременно се повиши интеркултурната компетентност на всички участници в образователния процес. Там, където е необходимо, следва да се предоставя допълнително обучение по български език.

1.4. Достъп до качествено образование за деца със специални образователни потребности
Осигуряване на приобщаващо образование за децата със специални образователни потребности чрез:

- развитие на капацитета на учителите от детските градини за работа с децата със специални образователни потребности, както и на специалистите, работещи с деца за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности;
- изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всяко дете за осигуряване на приобщаващо образование.

2. Мерки за интервенция на преждевременно напусналите детската градина

2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите.

Родителите и местната общност са участници в процеса на образование. Те са основен фактор за подпомагане на децата в риск от преждевременно напускане на детската градина и трябва да бъдат насърчавани чрез:

- популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в процеса на прилагане на мерките за предотвратяване на преждевременното напускане на детската градина;
- повишаване на отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на детската градина;
- включване в осъществяването на граждански контрол в управлението на ДГ.

2.2. Подкрепа за развитието на децата чрез създаване на екипи, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

2.3. Прилагане на системи за ранно предупреждение.

След идентифициране на децата, застрашени от преждевременно напускане на детската градина и причините за това, следва да се прилагат конкретни мерки за всеки застрашен:

- работа със семейството;
- допълнителни занимания/консултации.

2.4. Развитие на занимания по интереси.

Заниманията по интереси имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на децата от живота в детската градина и ограничаване на преждевременното напускане. Те осмислят свободното време на децата чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително деца с идентифицирани потребности от специфична подкрепа, деца в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие. Тези занимания повишават мотивацията за участие в образователния процес и допринасят за развиване на знания, умения и компетентности.

3. Мерки за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на детската градина

Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я чрез:

- завръщане на преждеременно напусналите детската градина към формалната система на образование;
- включване в самостоятелна или почасова организация на предучилищното образование.

ПОЛИТИКИ И МЕРКИ, КОИТО ДГ „Славейче ” ПРЕДПРИЕМА ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ОТПАДАНЕ

1. Отпадане по семейни и социални причини:

Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца; по-ниска самооценка.

Мерки: Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

2. Отпадане поради трудова миграция на родителите.

Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на децата, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“.

3. Отпадане поради недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето.

Изразява се в непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване и незаинтересованост на изученото през деня, както и подготовката на изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на целодневната форма на организация в ДГ; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители от страна на учителите в съответната група и мотивиране и приобщаване към общността.

4. Отпадане поради чести конфликти между агресивни родители– побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата

родители.

Мерки: В най-честите случаи детската градина се превръща в единствено защитено място за детето и учителя поема грижите за детето в образователната институция.

ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕВЕНЦИЯТА ОТ ОТПАДАНЕ:

1. Създаване на мерки, подчинени на областната и общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.
2. Квалификация на педагогическите специалисти в посока справяне с агресията и насилието и превръщането им в педагогически консултанти- провеждане на обучения за агресията и насилието и начините за разрешаване на конфликти;
3. Допълнителни дейности за усвояване на българския книжовен език и повишаване на грамотността.
4. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
5. Превръщане на детската градина в приятно и желано място за децата чрез използване на ИНОВАТИВНИ педагогични методи и форми за преподаване.
6. Извършване на ефективна диференцирана работа с деца с намалена успеваемост.
7. Възлагане на отговорни индивидуални задачи на децата, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват.
8. Гражданско образование и непрекъсната работа с родителската общност.
9. Здравно образование и възпитание– лекции, беседи с медицинския специалист.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

1. Създаване на база-данни за семействата на децата в риск.

Срок: до м.11.2022 г.

Отг: педагогическите екипи

2. Индивидуална работа с родители, които възпрепятстват децата си от редовна посещаемост на ДГ.

Срок: 15.11.2022 г. - 31.05.2023

Отг: Педагогическите екипи

3. Провеждане на кампании сред родителите и местната общественост:

- кампании за повишаване на родителската отговорност и подкрепа за образованието, кампании за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и религия.

Срок: 15.11.2022 г. - 31.05.2023

Отг: Педагогическите екипи

4. Допълнителни интерактивни занимания за подобряване на езиковите умения по български език. Включване в образователни проекти.

Срок: уч.2022/2023 г.

Отг:Педагогическите екипи

5. Разработване на целесъобразни за детската градина механизми за максимален обхват на децата, подлежащи на задължително образование /вкл. 4 годишните деца/

Срок: уч.2022/2023 г.

Отг:Педагогическите екипи

6. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

Срок: уч.2022/2023 г.

Отг:Педагогическите екипи

7. Допълнителна работа с деца, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на образователната система.

Срок: уч.2022/2023 г.

Отг:Педагогическите екипи

8. Съхраняване и развитие на културната идентичност и за въвеждане на интеркултурно образование.

Срок: уч.2022/2023 г.

Отг:Педагогическите екипи

Очаквани резултати:

1. Обучение по български език, осигуряващо успешно обучение в училище.
2. Интерактивна образователна среда, гарантираща равен старт и ефективно качествено образование.
3. Ефективно взаимодействие със семейството – ангажираност на родителите.
4. Мотивация за привличане и интегриране на децата, застрашени от ранно напускане на образованието.
5. Повишаване квалификацията на учителите, необходима за подобряване качеството на учебния процес за постигане на по – високи резултати в образованието на децата.

Настоящата План програма е утвърдена със Заповед №30/16.09.2022 г.